

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/237762,CALL-FOR-PAPERS-Konferencja-naukowa-Instrumenty-represji-prawnych-oraz-propagand.html>
26.02.2026, 19:03

CALL FOR PAPERS: Konferencja naukowa „Instrumenty represji prawnych oraz propagandy stanu wojennego (1981-1983)” - Katowice, 8 grudnia 2026

08.12.2026

[Administracja w PRL](#) [Propaganda](#) [Stan wojenny](#)

Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Katowicach zaprasza do udziału w konferencji naukowej „Instrumenty represji prawnych oraz propagandy stanu wojennego (1981-1983)”, która odbędzie 8 grudnia 2026 r. w Przystanku Historia – Centrum Edukacyjne IPN w Katowicach im. Henryka Sławika, przy ul. św. Jana 10.

Konferencja ma charakter interdyscyplinarny. Zakres przedmiotowy obejmuje zagadnienia dotyczące dwóch kategorii instrumentów oddziaływania i manipulacji społecznych wykorzystywanych przez władze wobec społeczeństwa w związku z wprowadzeniem stanu wojennego.

I. Pierwszą stanowią instrumenty represji prawnych, wykreowane i funkcjonujące w trzech podstawowych gałęziach prawa:

a) Prawa karnego materialnego i procesowego, w szczególności szeroko rozumiane zagadnienia polityki kryminalnej na etapach:

- legislacyjnym (okoliczności tworzenia i nowelizowania aktów prawnych na poziomie ustawowym, w tym dekretowym oraz wewnątrzresortowym, podmioty i osoby uczestniczące w działalności prawotwórczej,

- polityki karnej, czyli stosowania regulacji prawnokarnych na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego oraz organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a także dokonujących poszczególnych czynności funkcjonariuszy i pracowników tych organów. Zakres zagadnień obejmuje też wykorzystanie efektów działań operacyjnych dla potrzeb postępowań karnych,

- polityki wykonawczej, w szczególności związanej z wykonaniem orzeczonych środków penalnych (kar i środków karnych) oraz zastosowaniem instrumentów „łagodzenia” i „znoszenia” represji karnych (np. przepisów amnestyjnych i abolicyjnych, prawa łaski).

b) Prawa pracy, w szczególności rozwiązania lub zmiany warunków pracy jako konsekwencji innych represji stanu wojennego wobec pracowników, nakazy pracy, zakaz strajku i in.;

c) Prawa administracyjnego, w szczególności w zakresie ograniczenia praw i swobód obywatelskich przysługujących w państwie komunistycznym m.in. wolności (internowania, ograniczenie w zakresie przemieszczania się), zrzeszania się (np. zawieszenie działalności związków zawodowych i stowarzyszeń, zakaz zgromadzeń), wolności słowa (zawieszenie działalności prasowej i wydawniczej, cenzura), militaryzacja zakładów pracy.

Problematyka ta obejmuje również zagadnienia działań pozaprawnych i bezprawnych funkcjonariuszy państwa komunistycznego, w szczególności w związku ze stosowaniem różnych form przemocy fizycznej i psychicznej (np. przekraczanie uprawnień dotyczących środków przymusu bezpośredniego, „ścieżki zdrowia”, siłowe pacyfikacje strajków i innych protestów społecznych, tortury śledcze, wymuszanie składania różnego rodzaju oświadczeń np. „lojalki” itp.) oraz odpowiedzialności sprawców (karnej, cywilnej, dyscyplinarnej, zawodowej).

II. Druga kategoria to instrumenty propagandy stanu wojennego i składające się na nią rozmaite postacie manipulacji opinią publiczną. Zagadnienia szczegółowe obejmują m.in.

1. Formy manipulacji propagandowej (m.in. językowe, emocjonalne, intelektualne, symboliczne itp.),

2. Sposoby i techniki propagandy, w szczególności wykorzystanie różnych form komunikowania się (np. za pomocą dostępnych w stanie wojennym mediów),

3. Cele i skutki działań propagandowych.

- Miejsce konferencji: Przystanek Historia – Centrum Edukacyjne IPN w Katowicach im. Henryka Sławika, ul. św. Jana 10.
- Czas wystąpień: 20 minut.
- Termin nadsyłania zgłoszeń: 15 czerwca 2026 r.
- Termin zatwierdzenia listy uczestników: 15 lipca 2026 r.

Organizatorzy przewidują wstępnie, iż czas wystąpień prelegentów będzie wynosić 20 minut. Przesyłanie zgłoszeń (sporządzonych na dostępnym w Internecie formularzu)

Miło nam poinformować, że udział w konferencji jest nieodpłatny, a od uczestników nie będzie pobierana opłata konferencyjna. Organizatorzy pokrywają koszty przyjazdu i zakwaterowania uczestników (pracownicy Instytutu Pamięi Narodowej rozliczają swój pobyt w ramach delegacji służbowych).

Organizatorzy informują, że zastrzegają sobie możliwość doboru referatów w przypadku dużej liczby zgłoszeń.

Planowana jest publikacja pokonferencyjna w formie tomu studiów.

Zgłoszenia i wszelkie pytania prosimy kierować na adresy e-mail organizatorów konferencji:

- dr Przemysław Piątek, e-mail: przemyslaw.piatek@ipn.gov.pl
- dr Jarosław Neja, e-mail: jaroslaw.neja@ipn.gov.pl
- dr hab. Tomasz Kurpierz, e-mail: tomasz.kurpierz@ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Zgłoszenie na konferencję. \(docx, 34.16 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

Katowice

Katowice

Propaganda, stan wojenny

Konferencja naukowa